

**Τορός ό,** ἰχθυόσ, ἰχθυήλκτία, ἔρευνα. Ἐπῆρε τορό δώ μέσα ἡ Φλόξ, ψάχει, λαγώς εἶνε περασμένος, ἡ ἐπῆρε τόν τορό τοῦ λαγοῦ λέγουσιν οἱ κυνηγοί, ὃ ἐστι τὰ ἰχθυή.

**Τουρλίδα ἡ,** πτηνόν ὀνομασθέν οὕτως ἐκ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἥτις ἐστὶν ἡδε τουρλί, τουρλί, τουρλί, καὶ ἐξ ἧς ἐπλάτθη καὶ τὸ λεγόμενον περὶ αὐτοῦ: Ἐχασε τὸ λουρί του καὶ φωνάζει τὸ λουρί μ, τὸ λουρί μ, τὸ λουρί μ· μεταφορικῶς δὲ ὑψηλὸς ἰσχνὸς ἄνθρωπος.

**Τραγανότοπος ό,** λεπτός τόπος, λεπτή γῆ, λεπτόγεως.

**Φτεροχόρτι,** πτέρις, ὅπερ μεταχειρίζονται οἱ χωρικοὶ πρὸς ἱασιν νόσου τινός, ἣν ὀνομάζουσι φτέρι. Ἐβγαλε τὸ φτέρι ὃ δεῖνα, λέγουσι, μὲν αἰντε φέρτε φτεροχόρτι.

**Χαλίνωμα τό.** Οὕτω λέγουσι τὸν λύκον οἱ λοφιῆται, διότι ὁ πρῶτον ὄρῶν κατ' αὐτοὺς αὐτὸν χαλινούται τρόπον τινὰ καὶ μένει ἀκίνητος, ἄναυδος.

**Χλασέρα ἡ,** δεινδρύριον ἔχον τὸν φλοιὸν καὶ τὸ φύλλον λεῖον.

**Φαρίθρα ἡ,** λάχανόν τι φυόμενον ἐν κήποις, ἐν ἐρειπίοις.

**Φωμάνδηλον τό,** τὸ ὕφασμα, ἐν ᾧ τίθεται ὁ ἐξυμωμένος ἄρτος.

## ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

### ΑΝΑΞΚΑΦΑΙ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ ἐταιρίαι προσ-επάθουν νὰ ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου τὸν ἱερὸν χώρον, ἐνθα πάλαι ποτὲ ὁ περικαλλὴς τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ναὸς ἵστατο καὶ τὰ μυστήρια ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνια, ὅπως ἐρευνηθῶσι διὰ σκοφῆς χάριν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐθνικῆς τιμῆς τὰ ἐναπολειφθέντα ἐν τοῖς ἱεροῖς τόποις λείψανα. Ἐὰν δὲ αἱ προσπάθειαι ἐβράδυναν νὰ τύχῃσι καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη δὲν ἔτυχον καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ σκοποῦμένου, πολλὰ καὶ ποικίλα ὑπῆρξαν τὰ αἴτια, περὶ ὧν περὶ τούτου εἶναι ἐνταῦθα πᾶς λόγος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρία ἀπεφάσισε νὰ ἀρξῇται τοῦ ἔργου, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι τὰ ὀλίγα ἔτι ἐπιπροσθεῖντα εἰς τὴν ἐλοσχερῇ τοῦ ἀνασκαπτέου χώρου ἀπελευθέρωσιν κωλύματα θέλουσιν ἀρθῇ, τὰ δὲ ἐξ-γόμενα τῆς τετραμήνου ἡδὴ ἐκεῖ σκοφῆς ἐκθέτομεν ὥδε ὡς συντομώτατα.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐπε-χειρίσθη ἡ ἔρευνα διὰ σκοφῆς τῶν ἱερῶν τῆς Ἐλευσίνος τόπων ὑπὸ τινῶν τῶν ἐταίρων τῆς Φιλαρχαίου Ἐταιρίας τῶν Dilettanti καὶ κατωρθώθη ἔκ-τοτε ὁ καθορισμὸς τοῦ Μεγάλου Ναοῦ (τοῦ Μεγάρου), ἐξεπτάσθησαν δὲ καὶ δι' ἐμπείρων ἀρχιτεκτόνων ἐσχεδιογραφήθησαν τούτου τε καὶ τῶν ἄλλων

οικοδομημάτων, ὅσα ἢ ἐφαίνοντο ἢ ἡ σκαφή αὐτῶν ἀνεύρισκε, τὰ λείψανα. Ὅποια τινὰ ὑπῆρξαν τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐρευνῶν τῶν Dilettanti δὲν εἶναι τοῦ παρόντος τόπου καὶ χρόνου διὰ μακρῶν νὰ εἴπωμεν· ἀρκετὸν νὰ σημειώσωμεν ἐν μόνον ὅτι ἡ σκαφή αὐτὴ ὑπῆρξεν ἐνεκὰ διαφόρων κωλυμάτων λίαν περιορισμένη, τὰ ἀνώτατα μόνον ἐρευνήσασα τῆς ἐπιχώσεως στρώματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, αἱ δὲ τοῦ Γάλλου Lenormant ἀνασκαφαί (1860-61) ὀλίγα προσέθηκον εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Dilettanti γνωστὰ γενόμενα. Ὅχι ἄνευ λόγου λοιπὸν δύναται τις νὰ διασχυρισθῇ ὅτι κατὰ τὴν ἀληθείαν τῆς λέξεως ἐννοιοῦν μόνον νῦν σκοπεῖται καὶ δύναται νὰ γίνη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ἀνασκαφή, ἥς τὰ μέχρι τοῦδε (ἀπὸ 2<sup>α</sup> Ἰουνίου μέχρι μέσων Ὀκτωβρίου) ἐξαγόμενα εἶναι τὰδε·

Καὶ πρῶτον μὲν ἀνευρέθησαν καὶ αὖθις τὰ λείψανα τῆς Προνάου Στοᾶς τῆς κατὰ Βιτρούβιον ὑπὸ Φίλωνος τοῦ ἀρχιτέκτονος κτισθείσης καὶ ἐβεβαιώθη ὅ,τι περὶ αὐτῆς καὶ οἱ Dilettanti σημειοῦσι, ὅτι δηλ. ὁ μὲν στερεοβάτης τῆς εἶναι, ὡς συνήθως ἐκ πωρίνων κανονικῶν πλίνθων ἐκτισμένος, αἱ δὲ τρεῖς βαθμίδες καὶ ἡ τοῦ δαπέδου ἐπίστρωσις ἐκ τετραγώνων ἐξ ἐλευσινίου ὑπομέλανος ἀσβεστολίθου πλῆκων, ἕως δὲ τοῦ στυλοβάτου ἴσταντο ἔμπροσθεν (ὡς, ἢ τεμάχια τοῦ κατωτάτου σπονδύλου, ἢ μόνον αἱ τῆς γομώσεως σωζόμενα ὅπου δεικνύουσι) δώδεκα κίονες δωρικοῦ ῥυθμοῦ, οἵτινες οὐδέποτε εἶχον ὅλως ἀποτελειωθῇ, διότι δὲν φέρουσιν εἰμὴ κατὰ τὸ κατώτατον ἄκρον τῶν σωζομένων σπονδύλων ῥαβδώσεις. Ἀτυχῶς δὲν κατωρθώθη εἰσέτι νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν καὶ δευτέρᾳ ὑπῆρχεν ὁμοία σειρά κίωνων πρὸς τὰ ἔσω τῆς πρώτης πηράλληλος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς στέγης, αἰρομένου ὁμῶς ὀτονόπου διὰ τῆς κατὰδάρσεως οἰκιῶν τινῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἥδη ἐξηγορασθεῖσιν τοῦ κωλύμεντος, ἐλπίζεται ἐν τῇ νῦν περιόδῳ τῶν ἀνασκαφῶν πρὸ τῆς διακοπῆς αὐτῶν δηλαδὴ κατὰ τὸν χειμῶνα, ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ ζητήματος· εὐρέθη ὁμῶς ὁ μεταξὺ τοίχος ὁ τὴν Στοᾶν μὲ τὸν Σηκόν, ἥτοι τὸν κυρίως Ναόν, ἐνῶντων καὶ κατεδείχθη ὡσπύτως ἀκριβῆς ἡ τῶν Dilettanti σημείωσις ὅτι καὶ τοῦτου ὁ Στερεοβάτης ἦν ἐκ πωρίνων πλίνθων ἐκτισμένος, ὁ δὲ τοίχος ἀπετελεῖτο ἐξ ἐλευσινίων τετραγώνων πλῆκων ἐν διπλῇ σειρᾷ τεθειμένων, ἄνευ περὶγεμίτματος πιθανῶς, καὶ εἶχε πᾶχος 1,00-1,20 γαλλ. μέτρων· ὁποῖόν τι ὁμῶς ἦτο τὸ δάπεδον τοῦ Ναοῦ εἰσέτι δὲν δύναται νὰ ῥηθῇ, διότι ἡ σκαφή περιοριθεῖσα ὡς πρὸς τὸν Σηκόν εἰς ἐλάχιστον μέρος εἰς τὸ προσῆκον βάθος ἀπέδειξε μόνον χώματα καὶ εὐλογος εἶναι ἡ ὑπόνοια ὅτι κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἡ ἐπίστρωσις τοῦ δαπέδου ἐξέλιπεν. Ἐξω δὲ τοῦ Σηκοῦ καὶ τῆς Στοᾶς κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ Στερεοβάτου ἡ νῦν σκαφή προεχώρησεν εἰς μεγαλείτερον, ἢ ἡ τῶν Dilettanti, βάθος καὶ ἔδειξε τὰ λείψανα καὶ ἄλλων τινῶν μικρῶν οἰκοδομημάτων καὶ τοίχων, ὧν ὁ σκοπὸς καὶ ἡ σχέσις πρὸς τὸ μέγα οἰκοδόμημα ἀκόμη δὲν εἶναι εὐνόητα.

Ἔστι δὲ μᾶλλον ἀκτῶδες εἶναι ὅσα ἡ νῦν σκαρὴ ἔφερεν εἰς φῶς ἀρχαίων οἰκοδομημάτων λείψανα κατὰ τὰ βορειοανατολικά τοῦ περιόλου προχωρήσασα ἐκεῖ εἰς βάθος ἐξ μέτρων περίπου ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους. Ἐὰν δέ, ὅπως ἐκ πολλῶν τεκμηρίων εἰκάζεται, ἀποδειχθῇ ὅχι ψευδές καὶ τὸ παρὰ τῶν Dilettanti λεγόμενον ὅτι ἡ ἀσβεστόλιθος στρώσις, ἣν καὶ ἡ νῦν σκαρὴ κατ' ὅλον τὸν πρὸ τοῦ μετώπου τῆς Στοᾶς πρὸς Ἀνακτολῆς μέχρι τοῦ τοίχου σχεδὸν τοῦ Περιόλου χώρον ἔφερεν εἰς φῶς, εἶναι τὸ τῆς ἀλλῆς, οὕτως εἰπεῖν τοῦ Νικοῦ, ἔδαφος (εἴτε τῶν Ῥωμαίων χρόνων ὑποτεθῇ ἡ στρώσις αὕτῃ κτίσιν, εἴτε τῶν Ἑλληνικῶν ἐν Ῥωμαίοις χρόνοις ἐπισκευασθεῖσα), τὰ κατὰ τὰ βορειοανατολικά τοῦ Περιόλου ἐκεῖνα λείψανα τῶν οἰκοδομημάτων ἐπιτεχωτμένα ὑπὸ τεχνητῆς ἐπιχώσεως καὶ πολλὰ ὑπὸ τὴν ἀσβεστόκτιστον στρώσιν εὕρισκόμενα, ὡς ἡ σκαρὴ ἐδειξε, καθίστανται ἐτι μᾶλλον ἀκτῶδες καὶ ἐὰν τοῦ πικρόντος εἰς μίαν μόνην δύνανται καὶ μᾶς φέρωσιν εἰκασίαν, ὅτι ἦσαν ἀρχαιότερα τῆς Στοᾶς τοῦλάχιστον τοῦ Φίλωνος οἰκοδομήματα καταστράφοντα πρὸ τῆς οἰκοδομήσεως αὐτῆς καὶ σκαπασθέντα ὡς ὕλη. Νὰ προχωρήσῃ ἡ σκαρὴ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐτι μᾶλλον ἐρέτος ἐκρίθη ἀτύμφορον· ἐτρέπη λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἄνω, καὶ ἤρξατο καθελίζουσα τὸν κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Νικοῦ βράχον καὶ μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἄλλο ἐκεῖ ἀνευρέθη ἢ αἱ καὶ ὑπὸ τῶν Dilettanti σημειούμεναι βεθμίδες, ἐν τῷ βράχῳ λαξευμένης κλίμακος.

Τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐν συνόψει τὰ ἐξυγόμενα ὡς πρὸς τὰ τῶν οἰκοδομημάτων λείψανα. Τὰ δὲ εὐρήματα οὔτε πολλὰ οὔτε παρὰ πολλοῦ λόγου ἄξια ὑπῆρξαν, τούτων δὲ ἀναντιρρήτως προέχει ἡ ἀρχαϊκὴ ἢ ἀρχαίζουσα κεφαλὴ ἡ ἐν τῷ Μουτεῖῳ νῦν τῆς ἐταιρίας ἐν Ἀθήναις κατατεθειμένη καὶ τὰ πολλὰ ἐνεπίγραφα ἀναθηματικὰ βῆθρα, εἰ καὶ πάντα σχεδὸν εἶναι τῶν Ῥωμαίων χρόνων. Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἢ μᾶλλον Μακεδονικῶν χρόνων εὐρημα ἄξιον λόγου εἶναι τὸ εἰς ἱεροφάντην Χαιρήτιον ψήφισμα τῶν γενῶν τῶν Εὐμολπιδῶν καὶ Κηρύκων· τῶν νομισμάτων ἄξια μνήμης εἶναι μόνον δύο χρυσᾶ Βυζαντικὰ τῶν αὐτοκρατόρων Ἰουπτινοῦ καὶ Ἰουστινιανοῦ· ἀλλὰ καὶ ἐλπίδες μεγάλαι περὶ εὐρέτεως ἄξιων λόγου γλυπτικῶν ἔργων ἄλλων μνημείων δὲν ὑπάρχουσι, τὸ μὲν διότι ἡ καταστροφὴ ἐν Ἑλευσίνι ὑπῆρξε μεγάλη τότε καὶ διότι κατὰ τὰ φαινόμενα ὁ Νεὸς δὲν εἶχε διάζωμα ἢ ζωφόρον.

#### ΑΝΑΞΚΑΦΑΙ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καβεδάκη ἤρξαντο καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἀνασκαφαὶ ὡς γνωστὸν παρὰ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδάυρῳ δαπάναις τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Ἀνευρέθησαν δ' ἐπ' ἐσχάτων αἱ βῆσεις τοῦ νεοῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ μέγα πρῶτα

φανές οἰκοδόμημα περιφερές περιβιλλόμενον ὑπὸ τριῶν σειρῶν κιόνων, ὧν ἡ μὲν πρώτη εἶναι δωρικοῦ ρυθμοῦ, ἡ δευτέρα ἰωνικοῦ καὶ ἡ τρίτη ἀρχαϊκοῦ κορινθιακοῦ. Τὸ μακρῆρον τοῦτο οἰκοδόμημα οὐτινος τὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέρη ἀμιλλῶνται κατὰ τὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας καὶ τὸ κάλλος τοῦ περιγράμματος πρὸς τὰ τοῦ Ἑρεχθείου, εἰκάζει ὁ κ. Κεῖβελδίας ὅτι εἶνε ἡ περίφημος Θόλος τοῦ Πολυκλείτου περὶ ἧς ἰδοὺ τί λέγει ὁ Παυσανίας (II, 27, 3).

αὐτὸ ὄγκημα δὲ περιφερές λίθου λευκοῦ καλούμενον Θόλος, οἰκοδομεῖται πλησίον θεᾶς ἄξιον. Ἐν δὲ αὐτῷ Παυσίου γράψαντος βέλη μὲν καὶ τάξιν ἐστὶν ἀφεικῶς Ἑρώς, λύραν δ' αὐτῶν ἀράμενος φέρει. Γέγραπται δὲ ἐνταῦθα καὶ Μέθη, Παυσίου καὶ τοῦτο ἔργον, ἐξ ὑκλίνης φιάλης πίνουσιν· ἰδοὺς δὲ καὶ ἐν τῇ γράφῃ φιάλην τε ὑάλου καὶ δι' αὐτῆς γυναικὸς πρόσωπον. Στηλαὶ δὲ εἰστέθησαν ἐντὸς τοῦ περιόλου, τὸ μὲν ἀρχαῖον καὶ πλέονες, ἐπ' ἑμοῦ δὲ ἐξ λοιπαί. Ταύταις ἐγγεγραμμένα καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐστὶν ὀνόματα ἀκεσθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ προσέτι δὲ καὶ νόσημα ὅ,τι ἕκαστος ἐνόσησε καὶ ὅπως ἰάθη· γέγραπται δὲ φωνῇ τῇ Δωρίδι.

Ἀνευρέθησαν δ' ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς διάφορα γλυπτικὰ ἔργα ἐξ ὧν ἰδίως μνημονευτέα τρία κολασιαῖα ἀγάλματα, δύο γυναικεῖα ὧν τὸ ἐν ὁμοιάζει πρὸς ἀγάλμα τῆς αὐτοκρατοῦρας Λυδίας καὶ ἐν ἀνδρικὸν παριστάν Ῥωμαῖον αὐτοκράτορα φέροντα θώρακα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰσὶν ὠραῖαι ἐγγεγραμμένα γλυφαί, οἷον κεφαλὴ γοργόνος, γρύπες, τροπαῖα καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀνευρέθησαν δ' ὁμοίως καὶ διάφοροι ἐπιγραφαὶ ἐξ ὧν γίνεται γνωστὸς Ἀθηναῖος ποιητὴς Διομήδης ἄγνωστος τέως.

Μετὰ τὰς ἀνασκαφὰς τούτας ὁ κ. Κεῖβελδίας ἠρεύνεισε τὸν πέριξ χώρον καὶ οὕτως ἀπεκαλύφθη πλησίον τῆς Θόλου περίπτειρος δωρικός ναὸς, ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὡς εἰκάζεται. Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς δ' αὐτοῦ πλευρᾶς εὐρέθησαν κορμοὶ καθήμενων καὶ ἐγονατισμένων γυναικῶν, κεφαλὴ πωγωνόφορου ἀνδρὸς, ἣν ἐχθρικὴ χεὶρ ἔχει ἠρπαγμένην ἐκ τῆς κόρης. Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ναοῦ ἀέτωμα ἐκοσμεῖτο πιθανῶς διὰ Κενταυρομαχίας. Πρὸ τῆς δυτικῆς δὲ πλευρᾶς εὐρέθησαν τὴν 22 ὁκτωβρίου κατὰ στίχον κείμεναι, ὥσπερ ἐκ τοῦ ἀετώματος κατέπεσαν, ἐξ Νηρηίδες, ὧν αἱ μὲν δύο πλέουσιν ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης, αἱ δὲ τέσσαρες ὀχροῦνται ἐπὶ ἵπποποτάμων, χαριέντως διὰ τοῦ ἐνδὸς βραχίονος περιπτύσσονται τὸν αὐχέναν τοῦ ἐγγενοῦς αὐτῶν ζώου. Δικτηροῦνται δὲ αἱ τρεῖς ἐκ τῶν τελευταίων ἐν καλῇ καταστάσει· μόνον αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν ἐλλείπουσιν, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ τῆς μιᾶς αὐτῶν εὐρέθη ὠρχιότατον ὄντως ἔργον. Εἶνε δὲ αἱ μορφαὶ αὗται χαριέσταται καὶ ἐξαιρέτου καλλονῆς, ἀναμφιδόλως ἔργα τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Ε'. ἐκατονταετηρίδος Ἀττικῆς Σχολῆς. Πρὸς τούτοις δὲ εὐρέθη μέγα ἀνάγλυφον εἰκονίζον τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς καθήμενον θρόνου καὶ πρὸ αὐτοῦ τὴν Ὑγι-

εἶαν, ἐκπτέρωθεν δὲ βαδίζουσιν γυναικείαν μορφήν καὶ Νίκην καὶ ὑπερμέγεθες ἱματιοφόρον ἀνδρικόν ἄγαλμα, τὸ κάλλιστον τῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὐρεθέντων ρωμαϊκῶν ἀγαλμάτων.

#### ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐπελήφθη σκροφῆς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸ τοῦ ἱδρύματος τοῦ Μουσείου πρὸς κάθαρσιν τοῦ χώρου. Ἐν τῇ σκαφῇ τούτῃ εὐρέθησαν πολλὰ καὶ διάφορα ἄξια λόγου ἀρχαῖα, πλὴν ἄλλων δ' ἐπιγραφαί, τεμάχια γλυπτῶν καὶ ἀγγεῖα ὧν τινὰ ἐξαιρέτου λεπτότητος, καὶ χάλκινα ἀγαλμάτια ὧν ἐν ἰδίᾳ ὠραιοτάτης τέχνης. Τὰς τελευταίας δὲ ταύτας ἡμέρας εὐρέθη ἐν τῷ πρὸς βορρᾶν τοῦ μουσείου χώρῳ ἑνὴ καὶ τὰ χρώματα πλείυτερα, μαρμαρίνον ἄγαλμα τεθραυσμένον εἰς τέσσαρα τεμάχια καὶ ἔχον ὕψος 81 ἐκατοστῶν τοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Ὑποτίθεται ὅτι εἶναι Ἡρᾶ ἢ Ἀφροδίτη, ἵσταται δὲ κατὰ μέτωπον. Ἡ βάσις, ἐφ' ἧς ἵσταται εἶναι τριῶν ἐκατοστῶν καὶ σώζει προτετακολλημένον φύλλον μολύβδου, δι' οὗ ἦτο προσηρμοσμένον εἰς τὸ βᾶθρον. Ἡ δεξιὰ χεὶρ ἐλλείπει, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἐκράτει ἐλλειπὲς ἴσως πτηνόν, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δὲ φορεῖ στεφάνην. Τέχνην ἔχει ἀρχαϊκὴν καὶ σώζει λείψανα ἱκανῶς ζωηρῶν χρωμάτων εἰς διάφορα μέρη τοῦ ἱματισμοῦ καὶ τῶν κοσμημάτων, ἔτι δὲ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κόμης καὶ τῶν πεδίων. Ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς μεσικίας πλατείας πτυχῆς τοῦ χιτῶνος διακρίνεται κόσμος μαιάνδρου γραπτός. Ἡ ἐκφρασις τῆς μορφῆς ἔχει τραχύτητα ἀρχαϊκὴν. Πλὴν τούτου εὐρέθη καὶ ἕτερον μικρὸν γυναικεῖον ἀγαλμάτιον ἐκ λίθου παρίου, ὕψους ὡς 20 ἐκατοστῶν γαλλικοῦ μέτρου. Ἀνευρέθη δ' ὁμοίως καὶ χεὶρ μεγάλη ἐκ λίθου παρίου ἣτις σώζει ζωηρότατον τὸν χρωματισμόν.

#### ΝΕΩΤΕΡΑ ΠΕΡΓΑΜΗΝΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Περὶ τῶν νεωτέρων εὐρημάτων τῶν ἐν Περγάμῳ ἀνασκαφῶν αἱ Γερμανικαὶ ἐφημερίδες ἀνακοινοῦσιν εὐχάριστα νέα. Αἱ τελευταῖαι ἀνασκαφαὶ ὑπῆρξαν λίαν γόνιμοι. Κολοσσιαῖον γυναικεῖον ἄγαλμα ἐλκύει τὸ βλέμμα τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὴν Ἀσσυριακὴν αἴθουσαν τοῦ ἐν Βερολίνῳ μουσείου. Παριστᾷ Ἀθηνᾶν ἧς δυστυχῶς ἐλλείπουσιν ἡ κεφαλὴ, ὁ λαίμηρ καὶ οἱ βραχίονες· καὶ ἐν τούτοις ἐπιβλητικὴν ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ ὁ κορμὸς μετὰ τοῦ λαμπρῶς ἐξεργασμένου ἱματισμοῦ, τοῦ λεπιδωτοῦ θώρακος ἐν τῷ μέσῳ φέροντος τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνης. Τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο φέρει ἅπαντα τὰ σημεῖα τοῦ μεγαλείου ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτοῦ. Ἡ βάσις τοῦ ἀγάλματος φέρει εὐδιάκριτα ἔχνη ζωόρου καὶ ἀναγλύφων. Ἅλτερον ἄγαλμα, μικροτέρου μεγέθους, παριστᾷ ἐπίσης Ἀθηνᾶν, εἶναι δὲ ἀρίστα διατετηρημένον

καὶ θυμικαίας ἐργασίας. Τὸ πρόσωπον τῆς θεᾶς καὶ περ οὕσης νεωτάτης ἔχει ἑκφρασιν τραχεῖαν καὶ αὐστηράν. Τοῦ ἀγάλματος ἐλλείπουσι μόνον οἱ δάκτυλοι τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ ὁ δεξιὸς βραχίον. Αἱ πτυχαὶ πίπτουσι μετὰ χάριτος καὶ ἐλευθέρως, λίαν δὲ πρωτότυποι εἰσὶν οἱ σταυροειδῶς ὑπὲρ τοὺς ὤμους συμπλεκόμενοι καὶ πρὸς τὰ κάτω κυρτῶς ἐκκεκομμένοι ἀορτήρες, οἵτινες καταλήγουσιν εἰς κρικοειδεῖς ὄψεις. Τὸ μάρμαρον ἐξ οὗ τὸ λαμπρὸν τοῦτο τῆς θεᾶς ἄγαλμα εἶναι λεπτόκοκκον, ὑποκρίνου χροιάς, ὑπενθυμίζούσης τὸ παντελήσιον. Τὸ τρίτον ἄγαλμα, ὅπερ περιγράφεται, περικτῆ Ἰσως Δήμητρον, ἥς δυστυχῶς λείπουσιν ἡ κεφαλή καὶ οἱ βραχίονες. Αἱ πτυχαὶ πίπτουσι χαριέντως καὶ πλουσίως, ἡ δὲ ἐργασία ἐστὶν ἀρίστη. Καὶ τὰ τρία ταῦτα ἄγαλματα εὐρέθησαν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Περγάμῳ. Ἐκτὸς τούτων εἰσὶν ἐκτεθειμένοι σηκὸς δωρικοῦ ῥυθμοῦ καλῶς διατετηρημένος, ἐν ᾧ ἐτοποθετήθη προσωρινῶς κορμὸς Ἡρακλέους, καὶ ἕτερος σηκὸς ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ. Ἐκ τῶν δύο ἀνηκόντων αὐτῷ κιόνων διετηρήθη καλῶς μόνον ὁ εἰς, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας τὸ λεπτότατα ἐξεργασμένον γεῖσον διετηρήθη σχεδὸν ἐντελῶς ἀνέπαφον. Ἐν τῷ σηκῷ τούτῳ ἐτέθη προσωρινῶς χαριέστατον καὶ, ἐν τῇ στάσει ἐδευούσης, λίαν ἐπικωγὸν ἄγαλμα γυναικὸς. Καὶ κίων τις καλῶς διατετηρημένος μετὰ κιανοκράνου ἐνθυμίζοντας ἰνδικὸν τινα ῥυθμόν, ἐξετέθη ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Βερολινιαίου μουσείου αἰθούρῃ.

#### Ο ΕΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ

Ἡ συμπλήρωσις τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Σχάπερ ἐπεραιώθη ἤδη ἐν Βερολίνῳ καὶ θέλει ἐκτεθῇ προσεχῶς εἰς τὴν θέαν εὐρυτέρου κύκλου, ἀφοῦ ληφθῇ τὸ ἐξ ἀργίλλου ἐκμαγεῖον. Ὁ καλλιτέχνης παρεδέχθη τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι τοῦ κ. Χίρσφελδ, τοῦ πρώτου διευθυντοῦ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν, καὶ τοῦ κ. Τρόυ. Ὁ Ἑρμῆς, νεανίας γυμνός, ἵσταται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς στηριζόμενος, τὸν δ' ἀριστερόν ἐλεύθερον ἔχων, ἐν ἡσύχῳ καὶ ἐλευθερίᾳ στάσει παρὰ κορμὸν δένδρου, ἐφ' οὗ ἔρριψε τὴν ἐλαφρὰν αὐτοῦ χλαμύδα καὶ ἐφ' οὗ στηρίζεται ἐλαφρῶς διὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος. Ὁ δεξιὸς αὐτοῦ βραχίον ὑψοῦται ὑπὲρ τὸν ὤμον πλαγίως, ἀλλὰ διευθυνόμενος καὶ τι πρὸς τὰ πρόσω. Ἡ χεὶρ κρατεῖ βότρυν. Ὁ ἀριστερὸς ἄνω βραχίον κρέμαται σχεδὸν καθέτως παρὰ τὸ σῶμα, ἐν ᾧ ὁ στηριζόμενος κάτω βραχίον ἐκτείνεται ὀριζοντίως ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς κῆθισμα διὰ τὸν μικρὸν Διόνυσον, ὃν ὑποχρεοῦται νὰ φέρῃ ὁ Ἑρμῆς πρὸς τὰς τροφὰς νύμφας. Τὸ παιδίον οὗ τὸ κάτω μέρος ἀπὸ τῶν ἰσχίων καλύπτει ἱμάτιον, στηρίζει τὸν δεξιὸν μικρὸν πόδα ἐπὶ κλάδου τοῦ κορμοῦ, ἐν ᾧ ὁ ἀριστερὸς κρέμαται ἐλεύθερος. Διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατεῖται ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἐκτείνεται ἀπλή-

εἴπως πρὸς τὴν βότρυ, ὃν ὁ Ἑρμῆς προτείνει. Ἡ ὅλη στάσις εἶναι πολὺ φυσικωτέρα ἢ ἂν παρεχέσθῃ τις τὴν ἄλλην γνώμην ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἐκράτει ἐν τῇ ὑψωμένῃ δεξιᾷ θύρτον, στηριζόμενον ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἡ Εἰρήνη τοῦ Κηφισοδότου. Ἡ συμπλήρωσις πρέπει νὰ ᾖ το λίκν δύσκολος διότι ὁ δεξιὸς βραχίον καὶ τὸ κάτω μέρος τῶν κνημῶν τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τοῦ σώματος τοῦ παιδίου δὲν ἀνευρέθησαν ἢ εἴτ' τεθραυσμέναι εἰς μικρὰ τεμάχια.

#### ΠΕΙΡΑΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΙ

Ὅλιγα, εὐλίγιστα κατὰ μακρὰ χρόνου δικστήματα προσερχόμενα κατατίθενται ἐν τῇ τοῦ Πειραιῶς συλλογῇ εὐρήματα Πειραικὴν συνήθως τὴν προέλευσιν ἔχοντα, καὶ οὕτω βραδέως λίαν ἀναπτύσσεται τὸ ἀρχαιολογικὸν τοῦ δήμου Μουσείου. Τὰ αἷτια τούτου πολλὰ καὶ ποικίλα μεθ' ὅλην τὴν ἱκανῶν ἔργων συχνὴν ἀνακοίνωσιν, μεθ' ὅλην τὴν προθυμίαν ἣν δείκνυσιν ὁ δῆμος εἰς πλουτισμὸν τῆς συλλογῆς δι' ἀγορὰς ἀντὶ ἀδრᾶς ἀμοιβῆς τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων πρὸς τοῦτο. Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συλλογῆς, ἐν κατὰ πολὺ θὰ συνεβάλλετο. Ἀφ' οὗ ἐθεωρήθη ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ Μουσεῖον ἐν Πειραιεῖ, ἀφ' οὗ ἰδρῦθη τοιοῦτον ἐν Σπάρτῃ διὰ τὰς ἐκαὶ ἀρχαιοτάτας, ἀφ' οὗ ἡ Μύκονος ἐδέσθη τὰς ἐκ Δήλου, ἀφ' οὗ τῆς Ὀλυμπίας οἱ θησαυροὶ ἀπεφοισίθη νὰ μένωσιν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Διὸς ἀποφεύγοντες τὴν διὰ τοῦ Ποσειδῶνος μετάδοσιν αὐτῶν παρὰ τῇ Ἀθηνᾷ, διατί ὁ τῶν Πειραιέων δῆμος νὰ μὴ ζητήσῃ ἐν πλήρει δικαίῳ τὴν ἀπόδοσιν ὧν τὸ ἄστυ τὰς ἐαυτοῦ συλλογὰς ἐπλήρωτε, τῶν προελθόντων ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πειραιῶς; Ἰδρὺ τὸ μέγον δι' οὗ θὰ ἀποκτήσωμεν Μουσεῖον, ἀλλ' ἀληθῶς Μουσεῖον τοπικὸν κάλλιστον ἐν ᾧ νὰ διαγράφηται κάλλιστα ὅσον ἡδυνήθημεν νὰ παρακολουθήσωμεν σήμερον σχετικὸν πρὸς τὴν τοπογραφίαν τῆς πόλεως. Σήμερον ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα δυσχερεστάτη ἀποδίνει ἡ μελέτη πάντων τῶν κατὰ καιροῦ ἀνακαλυφθέντων ἐν σχέσει πρὸς τὰ τῇδε κἀκεῖτε κείμενα σημεῖα τῆς τοπογραφίας. Τοῦτο διότι ἀλλοχοῦ τὰ ἀνακαλυφθέντα ἀνάκεινται, μακρὰν δὲ τούτων τὰ ἄξια μελέτης σημεῖα τῆς πόλεως, εἰς ἐξέτασιν δ' ἀμφοτέρων οὐ μικρὰ ἡ δυσχέρεια ἀναπτύσσεται, εἰάν μὴ εἴπῃ τις ὅτι ὅλως ἀδύνατον ἐνίοτε καθίσταται. Ἄς φροντίτῃ ἐπὶ τούτου ὁ δῆμος καὶ εἰς τὴν διακόσμησιν ἐαυτοῦ ἀποβλέπων καὶ εὐκολίαν μεγίστην εἰς σπουδὴν τῶν κατ' αὐτὸν τοῖς περὶ ταῦτα ἀσχολουμένοις παρέχων.

Πλὴν ταῦτα ἄλλου χρόνου, ἄλλης ζητήσεως. Τῶν δ' ἐν τῇ συλλογῇ ἀνατεθέντων ἐκ τῶν τῶν μικρῶν τεμαχίων καὶ λαβῶν ἀμφορέων ἐκ καθημερινῆς περισυναγωγῆς προσερχομένων ἄξιον λόγου εἰσὶν:

**Α'. Δύο κεφαλαὶ λίθινοι.** Ἐκ κατασχέσεως τῆς ἐν Πειραιεῖ ἀστυγορίας ἀπεστάλησαν κατὰ τοὺς παρελθόντας μῆνας δύο κεφαλαὶ ἡ

μέν ολογλύφου ἢ δ' ἀναγλύφου παραστάσεως. Ἡ ἑτέρα τούτων γενειοφόρου ἀνδρός, μετὰ μακρᾶς κόμης, ῥυτίδων ἐπὶ τοῦ μετώπου ἀπὸ ἄκρου τοῦ λαμποῦ ἀποκεκομμένη, ποιητοῦ εἰκόνα παρέχει, ὡς ἐκ τῆς ταινίας γε, ἢ ἡ κόμη ἀναδέδετα, δῆλον, καὶ δὴ τοῦ Ὀμήρου, παρεμφερεστάτη οὖσα τῷ κοινῶς φερομένῳ Ὀμήρου ἀπεικασματι. Διατηρεῖται εὐτυχῶς σώα, ὀλίγον ἀποτριβείσης τῆς ῥινὸς ἄκρας. Ὑψος τῆς κεφαλῆς μετὰ τοῦ τραχήλου περί τὰ 0,30

Ἡ δ' ἑτέρα νεκρίου κεφαλὴ ἐξ ἀναγλύφου ἀποκεκομμένη, ὡς δηλοῖ τὸ δεξιᾶ τούτης προεξέχον λείψανον τῆς πλακῆς ἐφ' ἧς τὸ ἀνάγλυφον, ἐν πολλοῖς ἀποτετρισμένη καὶ ἔχνη χρωμάτων ἐνιαχοῦ φέρουσα. Τὸ ὕψος εἶνε τὸ αὐτὸ περίπου τῇ προειρημένῃ.

**Β'. Ἀγαλμάτιον Κυβέλης.** Καὶ τοῦτο ἐκ τῆς αὐτῆς κατασχέσεως προῆλθεν. Εἶνε τῶν συνήθων παραστάσεων. Ἡ κεφαλὴ ἀποκεχωρισμένη τοῦ σώματος, ἀποκεκομμένη δὲ καὶ ἡ ἄκρα ἀριστερὰ ἀπὸ τοῦ καρποῦ. Ὁ θρόνος ὀπισθεν ἐσχηματισμένος κατὰ τὸ περίγυρμα τοῦ σώματος. Τῇ δεξιᾷ ἔχει φιάλην. Ἀνακνύεται δ' ἡ χεὶρ αὕτη ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἄκρου τοῦ θρόνου, ἔπερ φέρει ἔμπροσθεν λέοντα ἐν ἐλαφρῷ ἀναγλύφῳ.

**Γ'. Μέτρον ἀγοράνομικόν.** Τοῦτο εἶνε δῶρον τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ σπουδαστοῦ Πέτρου Κ. Ἀποστολίδου, προσενεχθὲν μετὰ τῆς τραπέζης ἐφ' ἧς εἶνε ἡρμοσμένον ἐν ἐπὶ τούτῳ ἐπ' αὐτῆς ὀήκη, καθ' ὅσον τετρακυτμένον ἀνευρέθη εἰς εἴκοσι καὶ τρία τεμάχια. Εἶνε τεμάχιον μαρμάρου φαιοῦ καλῶς εἰργασμένον πάχους 0,15, μήκους ἐνὸς μέτρου καὶ 0,09, πλάτους 0,46. Κατὰ μῆκος, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς εἰργασμένης ἐπιμελέστερον ἄνω ἐπιφανείας καὶ τῆς διχθέσεως αὐτῆς, ἀπεκόπη οὐ σμικρὸν. Ἦτο δ' οὕτω τὸ ὅλον ἄνω εἰς δύο ἴσα μέρη ὑπὸ ἀναγεγλυμμένου διαχωρίσματος διπλοῦ διηρημένον, ὧν μερῶν σώζεται τὸ ἐν πληρῆς, τοῦ ἑτέρου ἀποκεκομμένου τὰ δύο τρίτα. Τὸ πληρῆς τοῦτο εἶνε διηρημένον δι' ὁμοίας ταινίας κατὰ μῆκος εἰς δύο ἄνισα μέρη· ἐπὶ τοῦ πλατυτέρου τῶν δύο τούτων ὑπάρχουσιν ἐξ κοιλότητες ἀπὸ μείζονος πρὸς μικρότερην κωνικαὶ μετὰ χειλέων ὕψηλῶν ἔχουσιν κατωθὲν ὀπήν, τὰ δὲ ἔσω οὐχὶ τελείως εἰργασμέναι. Ἐπὶ τοῦ σωζομένου μέρους τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως σώζονται τρεῖς ὅμοιαι κοιλότητες ἀλλ' ἀντιθέτως χωροῦνται ἀπὸ στενωτέρας εἰς εὐρυτέραν καὶ ἀρχὴ τετάρτης μείζονος διαμέτρου τῶν ἄλλων.

Ἡ ὅλη ἐπιφάνεια εἶνε λείως ἀποτετρισμένη σφόδρα, καὶ πού καὶ ἄλλας κοιλότητας ἀκανονίστους σχηματίζουσα οἶνει ἐκ τῆς προστριβῆς ὑγροῦ ἢ τινος τοιούτου.

**Δ'. Ἐπιτύμβιος λίθος ἐναπίγραφος.** Στήλη μαρμάρου λίθου λευκοῦ ὕψους 1,07, πλάτους 0,45 φέρουσα ἔνω ἀκρύνθεμον μέγα, τῶν συνήθων, πλὴν λίαν κατεστραμμένον, ὑπὸ τοῦτο ταινίαν μετὰ κυματίου,

..... ΛΑΞ  
 Θ]ΡΑΝΙΓΙΔΑΞΡΡΑ  
 ΥΕΡΙΠΥΓΙΤΑΞΔΔ  
 Α]ΔΟΚΙΜΟΥΞΠΙΘΑΛ[Α  
 5 ΜΙΤΑ]ΞΡΑΔΟΚΙΜΟΥΞΠΙ  
 ΠΕΡΙ]ΝΕΩΞΔΔΔ  
 ΞΤΗΡΙΞΤΡΙΗΡΑΡΧ  
 ΕΡΑΝΘΗΞΑΧΑΡΝΕΥΞ  
 ΑΥ]ΤΗΞΚΕΥΟΞΕΧΕΙΟΥΔ  
 10 ΑΙΧΜ]ΑΛΩΤΟΞΤΩΜΜΕΤΑ  
 ΕΟΥΞ.....Α  
 ΕΧ]ΕΙΞΚΕΥΟΞΟΥΔΕΝ  
 ΤΑΠΛΑΙΑΛΝΕ  
 ΟΞΗΞΚΩΜΕΝΗ  
 15 ΠΗΔΑΛΙΑΠΑΡ  
 ΚΟΝΤΟΞΠΙΚΛΙΜ  
 ΤΟΜΜΕΓΑΝΚΕ  
 ΜΕΓ]ΑΛΑΞΚΩΠΑΞΘ  
 ΞΡΑΠΙΥΓΙΤΑΙ  
 20 ΟΙΠΘΑΛΑΜΙΑ  
 ΟΚΙΜΟΙΡΠΠ  
 Π  
 Α]ΧΜΑΛΩΤΟΞΤ  
 ΞΚΕΥΟ]ΞΕΧΕΙ  
 25 ΚΩΜΑ  
 ΛΜΕΤΑ  
 :ΛΥ[Τ  
 ΕΧ]ΕΙΟΥΔΕΝΟ  
 ΜΑΓΘΑΝΩ  
 30 ΚΩΠΑ]ΞΠΑΛΑΙΑΑΝ  
 [Ν]ΤΟΞΑΥΤΗΧΕΙ

ΑΠΕΤΕΡΟΝΑΔ  
 ΠΑΡΕΤΑΤΑΞΚΟΙ  
 35 ΠΟΦΡΙΠΗΔΕΞ  
 ΡΜΕΓΑΛΑΞΚΑ  
 ΚΙΔΑΡΡΑΞΘΡΑΝ[Ι  
 ΤΙΔ]ΑΞΠΑΔΟΚΙΜΟΥΞ  
 ΤΑΞΑΔΟΚΙΜΟΥΞ  
 40 ΘΑ]ΛΑΞΡΑΔΟΚΙΜΟ  
 ΠΕΡΕΩΞΔΑΛΛΤΟΥ  
 Ε]ΝΝΕΗΧΕΙΞΠΙ  
 ΠΙΗΡΑΡΧΟΞ  
 ΛΑΛΕΥΩΝΥΜΑΥΤ  
 ΞΚΕΥ]ΟΞΟΥΔΕΝ  
 45 ΗΠΑΛΙΑΑΝΕΡ  
 ΤΗΞΚΟΜΕΝΗΑ  
 ΠΑΛΙΑΠΑΡΑ  
 ΑΞΚΟΤΟΝΜΕΓΑΝΚ  
 ΔΑΞΕΡΑΙΑΞΜΕ  
 50 ΚΩ]ΡΑΝΙΤΙΔ  
 ΑΔΟ]ΚΙΠΙΥΓΙΑ  
 Π[ΘΑΛ]ΑΜΙ  
 ΠΠΕΡΙΝ  
 Η  
 55 ΠΡΑΠΤΑΙΔ  
 ΑΥΤΗΧΕΙΚ  
 Α...ΚΛΙΜ  
 ΚΟΝ]ΤΗΝΜΕΓΑΝΚΕ  
 ΚΩΞΚΩΠΑΞΘ  
 60 ΑΞΠΙΑΔΟΚΙ  
 ΑΞΔΔΡΠΠΙΛ  
 ΥΕΡΘΑΜΙΑΞΡ  
 ΟΥΞΠΕΡΙΝΕΩΞ

ΝΑΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Α]ΔΟΚΙΜΟΞΙ  
 65 ΟΞΑΙΧΜΑΛΩΤΟΞ  
 ΤΙΜΟΘΕΟ  
 ΤΑΞΡΛΗ  
 ΞΚΕΥΟ]ΞΕΧΕΙ  
 [ΟΥΔΕΝ]  
 70 ΑΙΧΜΑΛΩΤΟ  
 ΕΟ  
 ΞΚ]ΕΥΟΞ  
 [ΟΥΔΕΝ]  
 ΟΞΑΙΧΜΑΛΩΤΟ  
 75 ΤΑΧΑΒΡΙΘΑΝΥ  
 ΟΞΑΥΤΗΞΚΕΥΟΞ  
 ΟΥΔΕΝ  
 ΕΑΞΑΙΧΜΑΛΩΤΟΞΤ  
 ΤΑΧΑΒΡΙΘΑΝΥΡΟΙ  
 80 ΟΞΑΥΤΗΞΚΕΥΟΞΕΧΕ[Ι  
 ΟΥ]ΔΕΝ  
 ΛΟΙΑΑΙΧΜΑΛΩΤΟΞ  
 ΕΤΑΤΙΜΟΘΕΟ  
 ΥΤΗΞΚΕΥΟΞΕΧ[ΕΙ  
 85 ΟΥΔΕ[ΝΟ ΑΛΚ  
 ΟΝ  
 ΠΑΛΑ Π  
 90 ΗΑΥΤ  
 ΤΟΥ  
 ΟΞΟΜ  
 ΕΙΞΤ  
 ΤΟΝΚ

ὅρ' ἦν τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε, ἥς ἀποκεκομμένα τὰ πρῶτα γράμματα μεθ' ὅλης τῆς ἀριστερᾶ τῷ δρῶντι γωνίας :

Κ] Τ Η Ξ Ι Κ Λ Ε Η Ξ

Ξ] Τ Η Ξ Ι Β Ο Λ Ο

Λ] Α Μ Π Τ Ρ Ε Υ Ξ

Ἐν ἀρχῇ τοῦ β', στίχου φαίνεται τὸ κάτω σκέλος τοῦ ξ. Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν σώζονται δύο ἐν συμμέτρῳ ἀποστάτει ῥόδακες διπλοῖ μετὰ διακεκοσμημένων τῶν φύλλων ἀμφοτέρων τῶν στίχων.

**Ε'.** Ἐπιγραφὴ ναυτική. Πρὸ ἐτῶν ἔκειτο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Γυμνασίου λίθος ἐξαχθεὶς ἐκ τῆς θαλάσσης, πλήρης ἀπολιθώσεων χρησιμεύσας ὡς ἐδείκνυεν ἀπὸ παλαιότερας χρήσεως εἰς νεώτερον οἰκοδόμημα, ὡς ἐνέφαινε τὸ ἐπὶ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς γεῖσον καὶ αἱ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ἐγγομφώσεις. Τυχαίως ὅλως ἀποξέων τὴν ἄκραν τοῦ λίθου ἀπεκάλυψα ὑπαρξίν γραμμάτων ὑπὸ τὴν ἀπολίθωσιν. Ἐκτοτε δι' ἐπιμόνου ἐργασίας ἤχθη εἰς φῶς ἐπιγραφὴ 31 στίχων λίαν ἐφθαρμένη ὑπὸ τῆς νέας χρήσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐλλιπής ὡς παρατίθεται ἐν ἰδιαιτέρῳ πίνακι.

Αἱ γομφώσεις, ὧν ἡ ἐτέρα καὶ τὸν μόλυβδον διατηρεῖ, κατέστρεψαν τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιγραφῆς, ἥς τὰ γράμματα χρόνων καλῶν, καλῶς ἄλλως διατηροῦνται.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1882.

Ἰάκ. Χ. Δραγάτης.

#### Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

Ἐν τῇ Ἀσσυριακῇ αἰθούρῃ τοῦ ἐν Βερολίνῳ Βασιλικοῦ Μουσείου, τῇ περιχούρῃ, ὡς γνωστὸν, μέρος τῶν ἐν Περγάμῳ ἀνευρεθέντων ἀγαλμάτων καὶ ἀναγλύφων τοῦ βωμοῦ, ἀνηρτήθη ἐσχάτως μεγίστη εἰκὼν ἐν ὕδατογραφίᾳ παριστῶσα τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Περγάμου συμπεπληρωμένην κατὰ τὰς καταμετρήσεις τοῦ Thiersch. Ἡ ἐξόχως γεγραμμένη εἰκὼν αὕτη δίδει σαφὴ ἰδέαν τῆς ἐν γένει τοποθεσίας καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν ἀρχαίων κτιρίων τῶν ὑπὸ τῶν ἀνασκαφῶν ἀποκαλυφθέντων.

Πρὸς ἀριστεράν μὲν κεῖται ἡ βαθεὶα κοιλὰς τοῦ Σελινοῦντος ποταμοῦ ἣν ὑποκαλύπτει ὑποκυανόχρους ὀμίχλη, πρὸς δεξιάν δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται, βυθιζομένη μέχρι τῶν νεφελῶν ἐν τρισὶ μεγάλοις ὄροπεδίοις, ἐστεμμένοις διὰ μεγαλαπρεπῶν κτιρίων, μέρος τῆς ἀκροπόλεως τῆς Περγάμου. Ἐπὶ τοῦ κατωτάτου ὄροπεδίου, ὅπερ, ὡς γνωστὸν εὕρεται εἰς ὕψος 262 μέτρων ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, κεῖται ὁ χώρος τοῦ βωμοῦ, μετὰ τοῦ γιγαντιαίου βωμοῦ, τοῦ ἀφιερωμένου τῷ Διὶ. Ἐντεῦθεν δύναται τὸ βλέμμα νὰ περιέλθῃ ἀπασαν τὴν πεδιάδα τοῦ Καίκου μέχρι τοῦ ἐλαιατικοῦ κόλπου. Ὁ βωμὸς παρίσταται ἐν τῇ εἰκόνι ὡς ἐξῆς. Ὑπὲρ τὴν ταπεινὴν ἐκ βαθμίδων κρηπίδα, τὴν βαίνουσαν περὶ ἅπαν τὸ κτίριον, ὑψοῦται, ὡς κύριον μέρος τοῦ

ὅλου οἰκοδομήματος, ἡ βάσις ἐν μεγίστῳ τετραγώνῳ, οὗ ἡ κάθετος ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ἐν ἀναγλύφῳ συμπλέγματος τοῦ ἀγῶνος τῶν θεῶν πρὸς τοὺς γίγαντας, τοῦ ἔχοντος 2,30 μέτρα ὕψος. Ὑψηλὸν γεῖτον ἐν τῷ κοίλῳ μέρει τοῦ ὁποῖου εἰσὶ γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἐν ἀναγλύφῳ παριστανομένων θεῶν συμπληροῦν πρὸς τὰ ἄνω τὴν βάσιν. Πρὸς τὸ μέρος τοῦ βωμοῦ τὸ πρὸς τὸν θεατὴν τῆς εἰκόνης τετραμμένον, κλίμαξ, ὑπεισερχομένη εἰς τὴν βάσιν, ἄγει πρὸς τὸ ἀνώτερον ὁροπέδιον. Τὸ ὁροπέδιον τοῦτο φέρει ἔτι κυκλικὴν ἐν εἴδει κορωνίδος στοὰν ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ ἐν μικρῷ μέτρῳ. Ἐν τῷ ἐλευθέρῳ χώρῳ τῷ κειμένῳ ἐν μέσῳ τῆς στοᾶς ταύτης ὑψοῦται νῦν ὁ κυρίως βωμός, ὅστις φέρει κύκλωθεν δευτέραν σειρὰν ἀναγλύφων μικροτέρου ὕψους. Τοῦτο τὸ ἰδίως θυσιαστήριον ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ ὅλου κτιρίου, κατεσκευάσθη ἴσως, ὁμοίως τῷ ὑπὸ τοῦ Παυσανίᾳ περιγραφομένῳ ἐν Ὀλυμπίᾳ βωμῷ, ἐκ τῆς τέφρας τῶν θυμάτων. Ἡ ἐν γένει ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ κατωτέρου τούτου ὁροπεδίου, προσέτι δὲ τὰ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ βωμοῦ ὑπάρχοντα κτίσματα, ὁ ἀνδριάντας ὑποδοχστάζων καὶ τὴν περιοχὴν ταύτην περιφράττων τοῖχος καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀγάλματα, ἐμποιοῦσιν ὄντως μεγαλοπρεπῇ ἐντύπωσιν.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὁροπεδίου ἵστατο ὁ Ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, περιοριζόμενος πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ὑπὸ διαφόρων ἀνοιχτῶν στοῶν. Ὁ ναὸς κεῖται ἐγγύτατα τῆς δυτικῆς κατωφερείας, 288 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, εἶναι δὲ περίπτερος δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ὑψούμενος διὰ δύο βαθμίδων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ περιτοιχίζοντος αὐτὸν περιόλου, καὶ ἔχει ἀνὰ εἰς κίονας ἐπὶ τῶν δύο προσώπων καὶ δέκα ἐπὶ τῶν πλευρῶν. Αἱ δὲ διόροφοι στοαὶ αἱ περιτοιχίζουσιν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς τὴν περιοχὴν τοῦ ναοῦ εἰσὶν ὠκοδομημέναι ἐπὶ τριῶν βαθμίδων ἐκ μαρμάρου, καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ στρεβοβάτου ἔχουσι κίονας δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ἐν δὲ τῇ ἀνωτέρᾳ ὀροφῇ ἔχουσι κίονας ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ, μετὰξὺ δὲ τῶν ἰωνικῶν κίωνων τῆς ἀνωτέρας ταύτης ὀροφῆς εἰσὶν ἐν εἴδει ὀρυφάκτου τὰ ἀνάγλυφα τῶν ὀπλων τὰ ἐν τασούτῳ πλήθει ἐκτεθέντα ἐν τῷ μουσεῖῳ. Ὅπισθεν τῆς βορείας στοᾶς φαίνονται ἐξέχοντα τὰ ἀετώματα τῶν δωματίων καὶ κατοικιῶν ἐν οἷς ἀνευρέθησαν, ὡς γνωστόν, τὰ δύο ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τὸ κληθὲν Ἡρώη (:) τὰ νεωστὶ ἐν τῷ μουσεῖῳ ἐκτεθέντα.

Τέλος ἐπὶ τοῦ τρίτου καὶ ἀνωτάτου ὁροπεδίου ὑψοῦται τὸ ἐγγὺς τῆς δυτικῆς κατωφερείας κείμενον κτίριον ἐκ κίωνων «τὸ Αὐγουσταῖον» καὶ ἀνατολικώτερον ἢ στοὰ τοῦ βασιλέως Ἀττάλου τοῦ Β'. Διὰ τούτου συμπληροῦται ἡ ὅλη εἰκὼν.

Ἡ εἰκὼν αὕτη παριστᾷ μετὰ μεγίστης κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκριβείας τὴν ὅλην τοποθεσίαν, ὅπως ποτὲ ὑπερηφάνως ἔστερε τὰ ὕψη ἐκεῖνα. Κατέστη δὲ τοῦτο δυνατόν ἐκ τῶν ἀκριβεστάτων εἰδήσεων περὶ τῆς θέσεως καὶ τοῦ μεγέθους τῶν διαφόρων κτιρίων τῶν πορισθεισῶν ἐκ τῶν ἀνακταφῶν

καὶ διότι σχεδὸν πάντων τῶν κτιρίων ἀνευρέθησαν τὰ σπουδαιότερα πρὸς ἀναικόδομησιν ἀρχιτεκτονικὰ μέλη. Ἀξίον προσέτι μνεῖας ἐστὶν ὅτι ὁ ζωγράφος, ὅπως δώσῃ ζωὴν εἰς τὴν εἰκόνα, παρέστησε τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν περιερχόμενον κατὰ μεγάλας ὁμάδας ἐκείνην τὴν περιοχὴν.

A. A. P.

#### ΤΟ ΕΝ ΣΑΜΩ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΝ

Περὶ τοῦ ἐν Σάμῳ ἀνακαλυφθέντος ὑδραγωγείου τοῦ Εὐπαλίνου περὶ ὃ ἐγράψαμεν τινὰ ἐν προηγουμένῳ τεύχει ἐραυίζόμεθα καὶ τὰ ἐξῆς ἐκ τοῦ Αἰῶνος κατ' ἀλληλογραφίαν ἐκ Σάμου.

«Ἡ τέως γενικὴ τῶν Σαμίων Συνέλευσις ἐψηφίσατο τὸ ποσὸν ἐξακοσίων λιρῶν ὀθωμανικῶν, ὅπως διοχετευθῶσιν ὕδατα εἰς Τηγάνιον, τὴν ἀρχαίαν τῆς Σάμου πρωτεύουσαν. Ἡ ἀπόρασις αὕτη τῆς σαμιακῆς Συνελεύσεως, καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἡγεμονικῆς Κυβερνήσεως ἐπιτέλεσις τοῦ ἔργου, ἔσχον εὐτυχές, ἰδίως διὰ τοὺς ἀρχαιοδίφας, τὸ ἀποτέλεσμα. Τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου μνημονευόμενον ἀμφίστομον ὄρυγμα τοῦ Εὐπαλίνου, ἥτοι τὸ ἀρχαῖον ὑδραγωγεῖον Εὐπαλίνου Νκυστρόφου τοῦ Μεγκρέως, ἀρχιτέκτονος ἀκμάσαντος κατὰ τὸν 5' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, ἀνεκαλύφθη σχεδὸν ἥδη, καὶ ὁλόκληρον ἀνακαλυφθήσεται προσεχῶς, τῆς ἐργασίας βαινούτης. Ἦδη τὸ τρίτον κατ' Ἡρόδοτον, τῆς Σάμου θαῦμα πρόκειται ἀψευδές ἐτι μνημόριον τῆς τε μεγαλοφυΐας καὶ τῆς ἐπιχειρηματικότητος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Πλεῖστοι τῶν δικηρεπῶν ἀρχαιολόγων καὶ περιηγητῶν, ὅτε Ἰωσήφ Τουρνεφόρτιος, Ριχάρδος Ποκώκ, Ἰάκωβος Δαλληβόκης, Σοαζέλ Γουφφιέ καὶ Λουδοβίκος Ρὸς ἀπεπειράθησαν ἀνωφελῶς καὶ ἐπὶ ματαίῳ, ὅπως ἀνέυρωσι τὸ ὑπὸ τὴν Ἀστυπαλαίαν τῆς Σάμου ὑδραγωγεῖον τοῦ Εὐπαλίνου. Ὁ Guerrin, ἐν ἔτει 1854, εὐτυχέστερος τῶν προμνησθέντων, ἐν τῇ περὶ Πάτμου καὶ Σάμου συγγραφῇ αὐτοῦ ἀναφέρει, ὅτι ἐπὶ τοῦ τοποτηρητοῦ τῆς Σάμου, κ. Γεωργίου Κονεμένου, τυχὼν τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀδείας του, ἐπεχείρησεν ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ ὑδραγωγείου τούτου, κειμένου ὑπὸ τὸ ὄρος ἢ μᾶλλον ἐν τῷ ὄρει «Κάστρω», τῆς ἀρχαίας τῆς Σάμου ἀκροπόλεως, πρὸς βορρῇ τοῦ ὄρους Ἀμπέλου, καὶ πρὸς τὴν πηγὴν τῆς κοιλάδος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, Ἀγιάδες ἢ Ναγιάδες κοινῶς καλουμένην. Ὁ Guerrin, ἀρξάμενος τῶν ἀνασκαφῶν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ναυδίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Νεγιάδων, ἀνεκάλυψεν εἰσόδον τινὰ τοῦ ὑδραγωγείου Εὐπαλίνου τοῦ Μεγκρέως, ἢ μᾶλλον ἀνώρυξε νεωτέρας ἐπιχώσεις ὁπῶν τοῦ ὄρους, πρὸς φύλαξιν τῶν ποιμνίων κατ' ἐποχὰς διχόβρους γενομένας. Δικαίῳ ἐπομένως τῷ λόγῳ ἡ δόξα τῆς ἐν γένει ἀνακαλύψεως καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ μεγάλου καὶ ὄντος θαυμάσιου τούτου τῆς ἀρχαιότητος μεγαλοῦργήματος ἐπεφυλάσσεται, τῇ σαμιακῇ Κυβερνήσει, ἀρξάμενῃ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτῆς ἐκ τοῦ ὅλως ἀναιθέτου μέρους τῶν ὑπὸ τοῦ Guerrin ἐπιχειρηθησῶν, ἥτοι

ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ὄρμον τῆς ἀρχαίας Σάμου, τὰ νῦν Τηγανίου, κλίσεως τοῦ ὄρους Κάστρου καὶ παρὰ τὸ ἐλληνικὸν μετόχιον Παναγίας τῆς Πολυαρμενίτισσας ἢ Σκυλιανῆς, ὅτε δὴ ἐκτισμένου ἐν μέσῳ βαθέος καὶ μεγάλου σπηλαίου, πλήρους ἀποκρυσταλλώσεων. Οὕτως ἐν τοῖς σπλάγχνοις τοῦ ὄρους Κάστρου ἢ μᾶλλον Βουνοῦ τοῦ Ἀμπέλου, πρὸ ἐτῶν ἀκριβῶς δισχιλίων πεντακοσίων, ὁ ἄνθρωπος, ὑπερνικῶν τὰς ἀνυπερβλήτους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δυσκολίας, διὰ τῆς σφύρας καὶ τῆς σμίλης τοῦ ἐργάτου ἀνέωξεν ὄρυγμα (galerie souterraine) ἀμφίστομον, ἐπτά μὲν καὶ ἐπέκεινα σταδίων μήκους ἴσης τουτέστιν ἀποστάσεως ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ, ὅφους δὲ καὶ πλάτους δεκαεῖς ποδῶν. Ὅποιον μεγαλοπρεπὲς ὄντως ἔργον, ἀντιμετωπίζον, τὴν διάτρησιν τῶν Ἀλπεων, ἂν οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἐντέλειαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐργασίας! Κάτωθεν τῆς σύριγγος τχύτης θαυμασίως καὶ κανονικῶς λελαξευμένης ἐν τοῖς ἐγκάτοις τοῦ ῥηθέντος βουνοῦ Κάστρου, καὶ διὰ ποικίλων ἤδη σταλακτιτῶν ὑπεράνωθεν κεκοσμημένης, εἰς βάθος εἴκοσι καὶ ἐπέκεινα πήχεων ἐν τῷ βράχῳ ἀνκλόγως τῆς ἐδερικῆς ἀνωμαλίας, χάριν τῆς χωροσταθμίσεως καὶ τῆς ἰσοσταθμίσεως τῆς πηγῆς, ἀπικνῶ τις ἕτερον ὄρυγμα, ὑπὸ τὸ ὄρυγμα κυρίως εἰπεῖν, ἐν τῷ μέσῳ ἀκριβῶς πλάτους τριῶν ποδῶν, δι' οὗ τὸ ὕδωρ διωχστεύετο διὰ σωλήνων ἐκ τῆς πηγῆς τῶν Ναγιαδῶν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σάμου, διερχόμενον καὶ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς. Ἡ πηγὴ αὕτη τῶν Ναγιαδῶν σχηματίζεται, φαίνεται, ἐκ τοῦ χειμάρρου Ἰμβράσου, παραρρέοντος, κατὰ τὸν Ἀθήνκιον, τὴν πόλιν τῆς Σάμου, καὶ ἴσως ὄντος τοῦ ἀρχαίου ποταμοῦ τῆς νήσου Παρθενίου, καθ' ὑπόθεσιν τοῦ Στράβωνος. Ὅθεν ἡ γνώμη τοῦ Ηλινίου, ὅτι ἐκ τῆς κρήνης τῶν Μιτυληνῶν διωχστεύετο τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν τῆς Σάμου, καθίσταται ἤδη ἀπίθκνος, καθότι μέχρι τῆς πηγῆς τῶν Ναγιαδῶν φθάνει τὸ ὑπὸ τὸ ὄρυγμα εἰς τὸ βάθος ἕτερον ὄρυγμα καὶ οἱ σωλήνες αὐτοῦ εἰσὶ κατασκευασμένοι ἐξ ὀπτῆς γῆς, κατὰ πολὺ δὲ ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ἐν χρήτει. Ἄν δὲ οἱ ἀρχαιοδίφαι ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν, ἴσως ἔρθῃ καὶ ἡ πρόληψις, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι πρῶτοι εἰς ὑδραυλικὰ ἔργα μετεχειρίσθησκν πλίνθους ὀπτὰς ὡς ἐν τῷ ὑδραγωγείῳ τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν Ἀθήναις, ἐπικυρωθῇ δὲ οὕτως ἡ γνώμη τοῦ Ἀσύλλκ Γελλίου, ὅτι οἱ Σάμιοι πρῶτοι ἐφεῦρον τὴν κεραμικὴν. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἀνερεύσεως ὁλοκλήρου τοῦ ὑδραγωγείου Εὐπαλίνου τοῦ Μεγαρέως περατοῦνται τέχιστα κατ' εὐχὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν τῶν εἰσόδων αὐτοῦ.»

#### ΡΩΜΑΙΚΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

• **Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ Πόρῳ.**—Ἠρξάτο ἐπ' ἐσχάτων ἐν Ῥώμῃ εὐρείᾳ ἀνασκαφὴ ἐπὶ τοῦ χώρου ἐν ᾧ ἔκειτο τὸ Forum Romanum, ἦτοι ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀγορά. Τὰ εῤῥεῖπια τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου ἰδρύ-

ματος τῆς ἀρχαίας Ῥώμης ἀναφκίνονται καθ' ἐκάστην σπουδαιότατα, ὑπὸ δὲ τοῦς Φαρνεσίους κήπους ἔνθα κυρίως διενεργεῖται ἡ ἀνασκαφή, ἐφάνησαν ὡραῖα οἰκοδομήματα καὶ σειρὰ κτισμάτων κάλλιστα δικτηρουμένων. Ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις ἡμέραις ἀπεκαλύφθη σχεδὸν ὁλόκληρος ἡ γωνία τῆς Ἰουλίας Βασιλικῆς ὑπὸ τὸ Καπιτώλιον. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα εἶχεν ἰδρυθῆ αὐτόθι μικρὰ Ἐκκλησίαν ἀφιερωμένην εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίν τὴν ἐν τῷ Φόρφ, εἰς τῆς ὁποίας τὴν οἰκοδομὴν ἐρείλεται ἡ διάσωσις τῶν θεμελίων τῆς Ἰουλίας Βασιλικῆς, ἥτις ἄλλως θὰ εἶχεν ἀπολεσθῇ ὡς τόσα ἄλλα μνημεῖα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιότητος.

\* \* \*

**Πομπηεανὴ βρύσις.** — Ἐν Πομπηεῖ ἀνεκαλύφθη κατ' αὐτὰς ὡραιότητι βρύσις ἐκ μωσκινοῦ μετὰ πλυσίου ἐκ κογχυλίων εἰς τὴν αὐλὴν πολυτελοῦς οἰκίας. Ὡς πᾶσαι αἱ ἐν Πομπηεῖ ἀνακαλυφθεῖσαι βρύσεις ἔχει τὸ σχῆμα ὠσειδές, ἀλλ' ὑπερέχει πικρῶν κατὰ τὰς εἰκόνας δι' ὧν κοσμεῖται. Τὸ κοῖλον τῆς βρύσεως παριστᾷ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἀναδυομένην καὶ ἐξερχομένην ἐκ τῆς κόγχης. Ἡ θεὰ κρατεῖ ἀπὸ τοῦ βραχίονος μικρὸν ἐρωτιδῆ ἀναδύοντα τοῦ ὕδατος. Τῇδε κάκειτε παίζουσιν ἄλλοι ἐρωτιδεῖς. Ἐδῶ μικρὸς ἔρως ἐναγκαλίζεται δελφῖνα οὗ προηγεῖται νηρηΐς, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς δὲ πρὸς ἀριστερὰν ἵστκνται ὄρθιαι δύο γυναῖκες, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ ἑτέρα γυνὴ στρέφει τὰ νῶτα πρὸς τὸν θεατὴν καὶ γονυκλινῆς ἐνώπιον κιβωτιδίου προσβλέπει τὴν θάλασσαν.

\* \* \*

**Ἀνεύρεσις Ῥωμαϊκῆς πόλεως.** — Πρὸς τὴν Γαλλικὴν πόλιν Ποατιέ καὶ ἀκριβῶς πρὸ τῆς κόμης Σανξέ ἀνευρέθη ἐπ' ἐσχάτων ὁλόκληρος γαλλορωμαϊκὴ πόλις δι' ἀνασκαφῶν, ὥς ἐπεχείρησεν ὁ Ἰησουΐτης πατὴρ Δελκροά. Μεταξὺ τῶν ἀνασκαφέντων μέχρι τοῦδε οἰκοδομῶν διακρίνεται τὸ θέατρον τοῦ ὁποίου αἱ βαθμίδες ἦσαν γεγλυμμέναι ἐν τῷ πρανεῖ λόφῳ καὶ περιενδεδυμέναι μὲ ξύλα ὥς κατφαίνεται ἐκ τῶν ἀπειρηρίθμων ἡλῶν οἵτινες ἐκεῖ ἀνευρέθησαν. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῆς διασκευῆς τῆς σκηνῆς ἐξάγεται, τὸ θέατρον τοῦτο διπλοῦν εἶχε σκοπόν, ἐδιδάσκοντο δηλαδὴ ἀπὸ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ δράματα, ἐχρητίμευε δὲ συνάμα καὶ εἰς ἱππικοὺς ἀγῶνας. Ἐδύνατο δὲ νὰ περιλάβῃ μέχρις ὀκτακισχιλίων θεατῶν. Πλὴν τοῦ θεάτρου ἀνευρέθη καὶ ὁ λουτρῶν περιέχων ἱκανὰ ὑπόκαυστα καὶ τὰ συνήθη ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς λουτροῖς τοῖς καὶ ἐν Πομπηεῖ εὑρεθεῖσι συγκεκερασμένα ἢ καὶ θερμὰ δωμάτια τὰ καλούμενα δηλαδὴ tepidarium καὶ caldarium, ἀνευρέθησαν δὲ καὶ ἄλλα οἰκοδομήματα καὶ ἐν ἰδίᾳ, ὅπερ πε-

ριεῖχε καὶ σειρὰν κιόνων, ὧν τὰ κιονόκρανα διακρίνει τέχνη καλή. Ὑποτίθεται δ' ὅτι εἶναι ναός. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐξακολουθοῦσι καὶ ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἐξηγόρασε τὸν χώρον ἐν ᾧ εὐρέθησαν τὰ περιεργα τὰῦτα ἐρείπια τοῦ γαλλορωμῆικοῦ πολιτισμοῦ.

\* \* \*

**Ἀνάγλυφον παριστὰν Ῥωμαίους μεταλλουργούς.** — Ἐν Ἀνδαλουσίᾳ τῆς Ἰσπανίας παρὰ τὴν πόλιν Λιναρές εἰς τὴν ἀνατολικὴν σειρὰν τῆς Σιέρρα-Μορένα ὑπάρχουσι μεταλλεῖα πλούσια ἀργυρούχου μολύβδου γνωστὰ καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ῥωμαίους, οἵτινες ἐξηκολούθησαν τὴν ὑπὸ τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Καρχηδονίων ἀρξαμένην ἐκεῖ ἐκμετάλλευσιν. Ἐν τῶν φρεάτων μάλιστα ἔκτοτε φέρεται τὸ ὄνομα φρέαρ τοῦ Ἀννίβου, καὶ εἰς τὰ περὶ τούτου διακρίνονται πολλὰ ἔχνη ἀρχαίων ἐργασιῶν. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἀνεκαλύφθη περιεργότατον ἀνάγλυφον παριστὰν ἀρχαίους μεταλλουργούς. Εἶναι ἑννέκ ἄνδρες ὄρθιοι ὧν πάντες οἱ ἐν τῷ ἔμπροσθεν μέρει τοῦ ἀναγλύφου φαίνονται βαδίζοντες πρὸς ὀπὴν ἣτις πιθανῶς εἶναι ἡ εἴσοδος τοῦ μεταλλείου. Καθὰ δύνχται τις εἰκάζει φέρουσι βραχὺν χιτῶνα ἐκ χονδροῦ ὑφάτμκτος, εἶδος βλούζας, ὁποῖον καὶ μέχρι σήμερον φοροῦσιν οἱ Γερμανοὶ ἐργάται τῶν ἐν Σαξωνίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ μεταλλείων. Εἰς τὸ μέσον τοῦ σώματος ἔχουσιν ἐμπροσθέλλαν ἐκ δέρμκτος, φοροῦσι δ' εἰς τοὺς πόδας στενὸν πανταλόνιον. Ὁ πρῶτος τῶν ἐργατῶν τούτων, ὅστις φαίνεται καὶ ἀρχηγὸς αὐτῶν, κρατεῖ εἶδος λοστοῦ, ὃ δὲ δεύτερος κοντόν. Πλὴν δὲ τοῦ λοστοῦ ὁ πρῶτος κρατεῖ καὶ ἄγγεῖον πιθανῶς χρησιμεῦον δι' ἐναπόθεσιν τοῦ ἐλκίου, ὅπερ ἦτο ἀναγκαῖον πρὸς φωτισμὸν τοῦ μεταλλείου. Ὅπωςδὴποτε τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο εἶναι ἀξιοπερίεργον καὶ παρέχει ἡμῖν ποιὰν τινὰ ἰδέαν τῶν παρὰ Ῥωμαίοις μεταλλουργῶν.

\* \* \*

**Ὀργανοθήκη χειρουργοῦ Ῥωμαίου.** — Ἐν τῇ Revue Archéologique δημοσιεύεται ἡ περιγραφὴ διχθόρων χειρουργικῶν ὀργάνων ἀνευρεθέντων ὁμοῦ ἐν ὀρειχαλκίνῳ ἀγγεῖῳ ἐν τινὶ τῶν παρὰ τὰ Ὀχυρώματα τῶν Πικρισίων τάφρων. Ἡ ὀργανοθήκη αὕτη περιεῖχε δεκάεπτὰ ἐργαλεῖα ἐξ ὀρειχάλκου ἐνέχοντος πολὺν ἐν τῷ κράματι ἀργυρον. Αἱ λαβαὶ τῶν ἐργαλείων ταύτων συνεστραμμέναι ποικιλοτρόπως καὶ διχθόρων σχημάτων εἶναι κομψόταται, ἀπέκτησαν δ' ἐκ τοῦ χρόνου κατίωσιν ἐπαυξάνουσαν τὴν ὠριότητητα αὐτῶν. Τὰ χειρουργικὰ ταῦτα ἐργαλεῖα εἶναι κοχλιάρια, ἅτινα ἐχρησίμευον πρὸς θέρμανσιν ἀλοιφῶν, λαβίδες ἀπλαῖ, λαβίδες ὀδοντωταί, ὀδοντωτὸν ἐργαλεῖον χρήσιμον διὰ τομᾶς, δύο καθετῆρες, μία σπῆθις μὲ λεπτοτάτην λαβὴν, εἶδος μαχαίριου λεπτοτάτης ἐργασίας,

τρεις μάχαιραι, είδος περόνης με λαβήν συνεστραμμένην και καταλήγουσαν εις τὸ ἄκρον εις κόσμημα τριφυλλοειδές. Πλήν δὲ τούτων περιείχεν ἡ ὀργανοθήκη και πέντε ἡ ἐξ ἀγγεία ἐξ ὀρειχάλκου ἐπιχρύσου ἅτινα θὰ περιείχον ἱατρικά και ἄλοιφας, καθὰ φαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων ἔτι ἐπολειμμάτων. Ἐντὸς δὲ τοῦ ἀγγείου ἀνευρέθη ἔτι και μικρὰ ὀρειχαλκίνη θήκη ἐπηργυρωμένη, ἀνοίγουσα εις δύο ἴσα μέρη και παρομοιάζουσα πολὺ πρὸς τὰς ἡμετέρας ταμβακοθήκας. Ἡ θήκη ὡς φαίνεται θὰ ἐχρησίμευε πρὸς προσωρινὴν ἐναπόθεσιν τῶν ἐργαλείων ὧν εἶχεν ἀνάγκην ὁ χειρουργὸς διὰ τὴν ἐγχείρισιν, ἀνευρέθη δ' ὁμοίως και πλᾶξ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου λεία και κανονικὴ ἐκτέρωθεν, ἥτις θὰ ἐχρησίμευε πρὸς λείανσιν τῶν ἐργαλείων και εις τὴν ἀνάμιξιν τῶν ἄλοιφῶν. Ἐκ δὲ νομισμάτων ἅτινα εὐρέθησαν ὁμοῦ ἐν τῷ ὀρειχαλκίνῳ τούτῳ ἀγγεῖῳ δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἔζη ὁ Ῥωμαῖος χειρουργὸς εις ὃν ἀνῆκεν ἡ ὀργανοθήκη αὕτη. Τὰ νομίσματα δηλαδὴ ταῦτα ἐξήκοντα πέντε τὸν ἀριθμὸν μικρὰ χάλκινα, ἀνῆκον εις τὸν Τέτρικον Α'. τὰ πλεῖστα, και τινὰ δὲ εις τὸν Τέτρικον Β' τὸν υἱὸν του, ὅστις συνεβασίλευσε μετ' αὐτοῦ, ὥστε περὶ τὰ μέσα τοῦ δ' αἰῶνος μ. Χ. δυνάμεθα νὰ ἀναγάγωμεν τὸ περίεργον τοῦτο εὖρημα ὅπερ κατετέθη εις τὸ παρὰ τοῦς Περικίους ἱστορικὸν μουσεῖον τὸ ἐν ἀγίῳ Γερμανῷ.

## ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Τὸ μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἀπέκτησε τελευταίως περίεργον χάλκινον ἀντικείμενον, σικύαν δηλονότι ἱατρικὴν. Τὸ πρῶτον νῦν παρ' ἡμῖν ἀνευρίσκεται τοιοῦτον ἱατρικὸν σκεῦος, ὑπῆρχον δὲ τοιαῦτα ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Νεαπόλεως ἀνευρεθέντα ἐν Πομπηίᾳ. Πρὸ τινων ἐτῶν ἀνευρέθη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἐνταῦθα Ἀσκληπιείου ἱατρικὸν ἀναγλυφον παριστὰν σικύας και θήκην χειρουργικῶν ἐργαλείων, ἐδημοσιεύθη δ' ἀπεικόνισμα αὐτοῦ ἐν τῷ Περνασῷ και δύο διατριβαὶ ἡ μὲν τοῦ κ. Α. Ἀναγνωστάκη διαφωτίζουσα τὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, ἡ δὲ τοῦ κ. Π. Λάμπρου ἐξηγοῦσα τὰς σικύας (ὄρα Περνασσὸν τόμ. Α' σ. 307 πλᾶξ Β'). Ἡ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἀποκτηθεῖσα νῦν χαλκῇ σικύα εἶναι ὁμοία τὸ σχῆμα πρὸς τὰς ἐν τῷ ἀναγλύφῳ ἐκείνῳ τοῦ Ἀσκληπιείου γεγλυμμένας και πρὸς τὸ σύμβολον τὸ ἀπεικονισμένον ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς νήσου Ἀμοργοῦ, ὅπερ πρῶτος ὁ παρ' ἡμῖν νομισματολόγος κ. Π. Λάμπρος διεφώτισεν ὡς σικύαν (ὄρα Π. Λάμπρου, νομίσματα τῆς νήσου Ἀμοργοῦ, Ἀθήνησι 1870). ἔκτοτε δὲ καθ' ἐκάστην ἐπιβεβαιούται ἡ γνώμη αὐτοῦ.

— Προσεχῶς ἀποπερνοῦται ἡ κατὰτάξις ἐν τῷ πολυτεχνεῖῳ τῶν ἐκ τοῦ Βαρθολαίου μετακομισθέντων ἐκεῖ ἀρχαίων ἀντικειμένων τῶν ἀποτελούντων τὸ μουσεῖον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας. Μέχρι τοῦ προσεχοῦς

Δεκεμβρίου ἐλπίζεται ὅτι θὰ παραδοθῇ εἰς κοινὴν θέαν μία τῶν διασκευασθεισῶν αἰθουσῶν μέλλουσα νὰ περιλάβῃ τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ μικρὰ πῆλινα ἀντικείμενα, ἀργότερα δὲ θέλουσιν ἀνοιχθῇ καὶ αἱ ἄλλαι δύο αἰθουσαι.

— Γινομένων ἀνασκαφῶν πρὸς ἐνθεσιν θεμελίων ἐν τῇ παρὰ τὴν Καπνικαρέαν οἰκίᾳ Β. Μελαῦ πρῶην Κόνιαρη, ἀνευρέθη στήλη ἐξ Ὑμηττείου μαρμάρου φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν

ΝΥΜΦΗ  
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ  
ΚΙΛΛΗ

— Γινομένων ἀνασκαφῶν πρὸς ἀνδρῶν φρεάτων ἐν Κυψέλῃ ἀνευρέθη σειρὰ τάφων ἀρχαίων. Ἐν πολλοῖς τῶν τάφων τούτων εὐρέθησαν ἀγγεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα.

— Ὡς γνωστὸν ἡ ἡμετέρα Βουλὴ ἐπεψήφισε τὴν εἰς τὴν Γερμανικὴν κυβέρνησιν δωρεὰν τῶν διπλῶν εὐρημάτων ἐκ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν. Τὰ διπλᾶ ταῦτα ἀνέρχονται εἰς δισχίλια περίπου μικρὰ καὶ μεγάλα ἀντικείμενα τέχνης. Τὰ μικρότερα ἀντικείμενα ἀπεστάλησαν ἤδη, ἀλλὰ τὰ μεγαλύτερα συνεσκευάσθησαν μὲν ἐν κιβωτίοις ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀναμένεται ὁμῶς ὁ κατάπλους ἐν Κατακόλῳ πλοίου γερμανικοῦ ὅπως ἀποκομισθῶσιν. Ἐν τούτοις μέγας λόγος γίνεται ἐν Γερμανίᾳ ποῦ θὰ τοποθετηθῶσιν αἱ ἐξ Ὀλυμπίης αὗται ἀρχαιοότητες, καθόσον εἰς τὰς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφὰς μετέσχεν δλόκληρον τὸ γερμανικὸν κράτος καὶ τὰ χρήματα ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ παγγερμανικοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὡστε δὲν θὰ κατατεθῶσιν εἰς τὸ ἐν Βερολίνῳ βασιλικὸν πρωσσικὸν μουσεῖον, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι θὰ ἀνιδρυθῇ ἰδίον δι' αὐτὰ γερμανικὸν μουσεῖον ἐν ᾧ θὰ περιλαμβάνωνται καὶ πάντα τὰ εὐρήματα ἐξ ἀνασκαφῶν ἐπιχειρουμένων δαπάναις τῆς Γερμανικῆς κυβερνήσεως.

— Ἐν Ταρσῷ ὀθωμανὸς ἀνασκάπτων φρέαρ εὗρε λείψονα ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ἐξ οὗ ἐφαντάσθη ὅτι θὰ ἀνεύρῃ ἐκεῖ θησαυρόν. Ἐσπευσε δ' εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπως συμβληθῇ μετὰ τῆς κυβερνήσεως πρὸς διανομὴν τοῦ θησαυροῦ. Καὶ θησαυρὸς μὲν ὡς εἰκὸς δὲν εὐρέθη, ἀλλὰ μετὰ τὰς γενομένας ἀνασκαφὰς ἀνευρέθη μωσαϊκὸν ὠρχιδότατον, μήκους 10 μέτρων καὶ πλάτους 8. Ἐν τῷ κέντρῳ, ἐν τετραγώνῳ τεσσάρων περίπου μέτρων, ἵσταται ἀνὴρ ὃν περικυκλοῦσι δεκατέσσαρες ἰχθῦς. Εἰς ἐκάστην δὲ γωνίαν τοῦ τετραγώνου εὐρίσκεται ἡ εἰκὼν γυναικὸς προσκλινούσης ἐπὶ βράχου. Ἡ μία φέρει τὴν ἐπιγραφὴν Σάμος, ἡ ἄλλη Αἴλος ἡ τρίτη Ἄνδρος καὶ ἡ τετάρτη καίτοι κατεστραμμένη φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ Χίος. Ὑποτίθεται ὅτι ἡ εἰκὼν περικυκλᾷ τὸ ἐλληνικὸν ἀρχιπέλαγος καὶ ὅτι ὁ Ποσειδῶν εἶναι ὁ ἐν ἐν τῷ κέντρῳ περικυκλούμενος ἀπὸ τὰς νύμφας τοῦ ἀρχιπελάγους. Τὸ λυπηρὸν εἶναι ὅτι ἀφοῦ ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ἐπείσθη ὅτι δὲν πρόκειται

περί θησαυροῦ ἐγκατέλιπε τὰς ἀνασκαφάς, τὸ δὲ μωσαϊκὸν κατεστράφη ὑπὸ τῶν παίδων.

— Ἰδρύθη ὀριστικῶς ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικὴ Σχολὴ τῆς κλασικῆς φιλολογίας, τῆς τέχνης καὶ τῆς ἀρχαιολογίας, ἐγκαταστῆσα ἐν τῇ παρὰ τὴν πύλην τοῦ Ἀδριανοῦ οἰκίᾳ Ν. Μακκᾶ πρόην Ῥώτα. Ἀφίκοντο δ' ὁ διευθυντὴς καὶ τὰ μέλη αὐτῆς. Καὶ διευθυντὴς μὲν ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν εἶναι ὁ κ. Οὐίλλιαμ Γουῦδβιν καθηγητὴς τῆς ἐλληνικῆς γραμματολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Χάρβαρντ, μαθηταὶ δὲ ἑτακτικοὶ οἱ κκ. Harold Fowler, James Weler, F. Taylor καὶ Paul Schorey, καὶ ἑκτακτοὶ οἱ κκ. F. E. Woodruff καὶ G. M. Crow. Πλὴν τούτων ὁμῶς θέλουσιν ἔτι ἀφικθῆ καὶ ἕτεροι μαθηταί, ἐν οἷς καὶ ὁ γνωστὸς ἐλληνιστὴς κ. Φέλτων. Ἡ Ἀμερικανικὴ σχολὴ θέλει ἐκδίδει περιοδικὸν σύγγραμμ. μετὰ πινάκων καὶ εἰκόνων ἀγγλιστί.

— Ὁ μέχρις ἐπ' ἐσχάτων διευθύνας τὰς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφάς κ. Γεώργιος Τρόυ διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ἐν Δρέσδῃ ἀρχαιολογικοῦ μουσείου καὶ καθηγητὴς συνάμα τῆς ἀρχαίας τέχνης ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ τῆς αὐτῆς πόλεως. Εἰς τὴν θέσιν δ' ἣν κατεῖχε τέως βοηθοῦ παρὰ τῷ ἀρχαιολογικῷ τμήματι τοῦ μουσείου τοῦ Βερολίνου ἐκλήθη ὁ κ. Φουρτφαιγγλερ ἐταῖρος τῆς ἐν Ἀθήναις Γερμανικῆς σχολῆς.

— Τὸ ἐκμαγεῖον τοῦ ὑπὸ τοῦ γλύπτου κ. Γρύττνερ ἐν μικρῷ συμπληρωθέντος Ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἀποτυπῶνται κατ' αὐτὰς εἰς πολλὰ ἀντίτυπα ἐν τῷ ἀποτυπωτηρίῳ τῶν βασιλικῶν μουσείων τοῦ Βερολίνου. Τὰ ἀντίτυπα ταῦτα εἰσὶ προωρισμένα διὰ διάφορα μουσεῖα καὶ σχολεῖα. Τὸ σύμπλεγμα τοῦ ἀετώματος τὸ παριστάνον, ὡς γνωστόν, τὸν δι' ἀρμάτων ἀγῶνα τοῦ νέου Πέλοπος πρὸς τὸν Οἰνόμαν βασιλέα τῆς Ἡλίδος καὶ ὑπὸ τοῦ Παιωνίου τοῦ ἐκ Μένδης ποιηθέν συνεπληρώθη λαμπρῶς καὶ θέλει κινήσει εἰς τὸ ἐξῆς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ. Μετ' ὀλίγον θέλει βεβαίως περατωθῆ καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος τοῦ παριστάνοντος τὴν μάχην τῶν Λαπιθῶν πρὸς τοὺς Κενταύρους. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας ταύτης ὁ κ. Γρύττνερ σκέπτεται νὰ ἐτοιμάσῃ σχέδιον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Νίκης τοῦ Παιωνίου, καὶ ἐὰν αἱ δυσκολίαι δὲν εἶναι ὑπερβολικαί, νὰ ἀποδώσῃ νέαν λαμπρότητα εἰς τὸ ἐξοχὸν τοῦτο ἀριστοῦργημα ἐλληνικῆς γλυπτικῆς, ὅπερ δυστυχῶς εἶναι τοσοῦτον ἡρωτηριασμένον.

— Ἐξεδόθησαν γερμανιστί ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἑρ. Κουρτίου καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Φ. Ἀδλερ τρεῖς πίνακες τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῶν περὶ αὐτῆς. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπὸ τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως ἐπιχειρηθεισῶν ἀνασκαφῶν ἐδημοσιεύθησαν ἤδη πρὸ ἐνὸς ἔτους, οἱ προκείμενοι δὲ πίνακες διαφωτίζουν τὴν τοπογραφίαν τῆς Ὀλυμπίας καὶ καταδεικνύουσι σαφῶς τὴν θέσιν τῶν ἀνασκαφῶν καὶ τὰ πορίσματα αὐτῶν.

— Μετ' οὐ πολὺ ἐκδίδοται ὁ κατάλογος τοῦ μουσείου τῆς γλυπτικῆς τοῦ Λούβρου, συνταχθεὶς ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ ἀγάλματα καὶ τὰς προτομὰς ὑπὸ τοῦ κ. Καρόλου Ραβαισσὼν τοῦ καὶ διευθυντοῦ αὐτοῦ, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ λοιπὰ μαρμαρίνα ἀντικείμενα ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ κ. Φήλικος Ραβαισσὼν. Μετ' ὀλίγον ὁμοίως ἐκδίδοται καὶ ὁ κατάλογος τῶν ἀνατολικῶν πηλίνων ἀντικειμένων συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Ἐζέ.

## ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Συνεκροτήθησαν αἱ τακτικαὶ συνεδρίαὶ τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου.

Ἐξεδόθη ὁ πῖναξ τῶν ἀναγνωσμάτων ἅτινα ἀρχονταὶ τὴν Παρασκευὴν 5 Νοεμβρίου. Ὁρίσθησαν δὲ διὰ τὸ ἐπείγον τοῦ Συλλόγου ἔτος ἑπταξ μὲν τῆς ἐβδομάδος κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον, Δεκέμβριον καὶ Φεβρουάριον, δις κατὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ τρίς κατὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον. Πλὴν δὲ τῆς τακτικῆς δι' αὐτὰ ὁρισμένης ἡμέρας τῆς Παρασκευῆς ὁρίσθη καὶ ἡ τρίτη μὲν διὰ τὸν Ἰανουάριον, ἡ δευτέρα δὲ καὶ Τετάρτη διὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον. Τὸ ὅλον τῶν ἀναγνωσμάτων τῶν προκηρυχθέντων εἶναι τεσσαράκοντα, ἐπειδὴ ὁμοῦ καὶ ἄλλα τῶν μελῶν ἐδήλωσαν ὅτι θέλουσιν ὁμιλήσει, ἀλλὰ δὲν ὥρισαν ἔτι τὸ θέμα, θέλουσι κανονισθῇ δι' εἰδικῶν προκηρύξεων καὶ ἄλλαι ἡμέραι ἐκτάκτων ἀναγνωσμάτων.

Ἐψηφίσθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους καθ' ὃν τὰ μὲν ἔσοδα προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 21599.08, τὰ δ' ἔξοδα εἰς δρ. 20325 μένοντος περισυμμετρεῖται ἐκ δρ. 1274.08.

Ἐψηφίσθη ὅπως δοθῇ ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Συλλόγου βοήθημα εἰς τὴν ἐν Μπραχκρίω τοῦ δήμου Ἀθηνῶν δημοτικὴν σχολὴν, ὑπὲρ ἧς καὶ ἄλλοτε ἐμερίμνησεν ὁ Σύλλογος, ἐψηφίσθη δ' ἡ ἀποστολὴ βιβλίων καὶ γεωγραφικῶν πινάκων εἰς τὴν δημοτικὴν σχολὴν Ἀνδραβίδας τῆς Ἠλείας, αἰτῆται τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Διεκόπησαν προσωρινῶς τὰ μαθήματα τῆς πρακτικῆς δημοτικῆς σχολῆς τοῦ Συλλόγου, ἐνεκὰ δὲ τῆς μεγάλης συρροῆς μαθητῶν διηρέθη εἰς δύο τμήματα ἡ α' τάξις τῆς σχολῆς τῶν Ἀπόρων Παιδῶν. Οἱ μέχρι τοῦδε εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τῆς σχολῆς ἐγγραφέντες παῖδες, ἀνέρχονται εἰς 356 ἦτοι εἰς μὲν τὴν γ' τάξιν 14, εἰς τὴν δ' 41 καὶ εἰς τὰ δύο τμήματα τῆς πρώτης 301. Πέρυσιν οἱ κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἐγγραφέντες παῖδες ἀνέρχοντο εἰς 297, ἦτοι ἐφέτος ἐνεγράφησαν πλείονες 53.